

Буслов П.В.

Харківський національний університет радіоелектроніки

РОЗРОБКА КЛАСИФІКАЦІЇ СИСТЕМ КОНСОЛІДАЦІЇ КОМЕРЦІЙНОЇ ІНФОРМАЦІЇ

У статті розроблено класифікацію систем консолідації комерційної інформації. Проаналізовано наявні типології систем консолідації комерційної інформації. Побудовано класифікацію об'єктів систем консолідації комерційної інформації за функціональним призначенням і класифікацію властивостей систем консолідації комерційної інформації. Визначено можливості й переваги розробленої класифікації систем консолідації комерційної інформації.

Ключові слова: класифікація, системи консолідації інформації, системологічний класифікаційний аналіз, правила формальної логіки.

Постановка проблеми. У сучасних умовах існує об'єктивна необхідність дослідження систем консолідації інформації, враховуючи те, що вони дозволяють забезпечити оптимальний формат даних для їх подальшої обробки в межах вирішення визначеного аналітичного завдання стосовно обраної сфери дослідження. Особливо це стосується комерційної діяльності, коли принципово важливим є здійснення реструктуризації інформації, усунення повторень ідентичної інформації, що, у підсумку, підвищує загальну якість корпоративної інформації і, відповідно, рівень довіри споживачів до підприємства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних умовах дослідженню систем консолідації інформації присвятили свої наукові праці численні вітчизняні та закордонні вчені, зокрема: Д. Вандмеєр [2], Д. Ісаєв [3], Г. Калитич [4], Н. Кунанець [5] та ін.

Проте на нинішньому етапі не існує повноцінної класифікації систем консолідації комерційної інформації, яка враховувала б інформацію про зовнішнє, внутрішнє середовище, а також інформацію про підприємство.

Постановка завдання. Метою роботи є розробка класифікації систем консолідації комерційної інформації.

Для досягнення поставленої мети в роботі є доцільними постановка та вирішення таких завдань:

- проаналізувати наявні типології систем консолідації комерційної інформації;
- побудувати класифікацію об'єктів систем консолідації комерційної інформації за функціональним призначенням;

– побудувати класифікацію властивостей систем консолідації комерційної інформації;

– визначити можливості та переваги розробленої класифікації систем комерційної інформації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Присутні лише окремі спроби здійснити типологію систем консолідації інформації на основі різнохарактерних технічних критеріїв, зокрема щодо архітектури збереження інформації, моделі об'єднання інформації, способу обробки запитів користувачів. Крім того, існують вузькоспеціалізовані типології систем консолідації інформації, зокрема такі, що орієнтовані на накопичення й обробку знань, наприклад, виключно про фінанси, клієнтів чи зовнішнє середовище компанії. Проте в межах усіх наведених типологій присутня складність встановлення першочерговості загальних ознак об'єктів у поділі їх множини на підмножини [2; 4].

Недоліками здійснення подібних типологій слід вважати такі:

– вибір із підмножини ознак об'єктів однакового ступеня спільності найбільш суттєвого (ступінь спільності дослідженого об'єкта визначає, якою мірою припускається його вихід за межі заданого критерію еквівалентності);

– складність визначення доцільної кількості ознак і ступенів, а також глибини класифікації [3; 5].

Враховуючи вищезазначене, у роботі пропонується здійснити дослідження та побудову класифікації систем консолідації інформації та властивостей об'єктів класифікації.

Так, на основі системологічного класифікаційного аналізу в роботі було досліджено та розроблено

класифікацію систем консолідації інформації за функціональним призначенням, яка містить класифікацію об'єктів (табл. 1) та класифікацію властивостей (табл. 2) [1; 6].

Метарівень системного опису видів систем консолідації інформації відповідає дуже високому ступеню абстракції та становить інформаційні системи. Відповідно, метаскладовою частиною інформаційних систем у контексті нашого дослідження є системи консолідації інформації.

На першому рівні системи консолідації інформації як складова частина інформаційних систем на метарівні поділяються на деталізовані й агреговані системи консолідації інформації. У свою чергу, на другому рівні деталізовані системи консолідації інформації, як складники систем консолідації інформації на макrorівні, поділяються на системи консолідації інформації про зовнішнє середовище, про внутрішнє середовище та про підприємство.

У свою чергу, на третьому рівні системи консолідації інформації про зовнішнє середовище, які належать до систем консолідації інформації на макrorівні, поділяються на системи консолідації інформації на мікрорівні: системи консолідації інформації про політичний стан, про економічний стан, про природно-географічні умови, про техніко-технологічний рівень розвитку та про соціально-культурні особливості.

Відповідно, на третьому рівні системи консолідації інформації про внутрішнє середовище, які також належать до систем консолідації інформації на макrorівні, поділяються на такі системи консолідації інформації на мікрорівні: про клієнтів, про посередників, про постачальників, про конкурентів і про ринкові умови.

До систем консолідації інформації про підприємство на третьому рівні (який також є макrorівнем класифікації, що підлягає дослідженню та розробці) належать такі системи консолідації інформації на макrorівні: про виробництво, про фінанси, про менеджмент, про маркетинг і про збут.

Класифікацію властивостей представлено у табл. 2 [1; 6].

Побудована класифікація відповідає правилам формальної логіки:

- використовується одна основа розподілу;
- члени класифікації взаємно виключають один одного (відсутній перетин понять) [4; 27].

У процесі виконання роботи була самостійно досліджена та розроблена класифікація систем консолідації інформації, яка має такі переваги:

- формування системного уявлення про наявні системи консолідації інформації відповідно до їх функціонального призначення;
- зручність вибору для використання необхідних систем консолідації інформації як для фахів-

Таблиця 1

Класифікація інформаційних систем

Інформаційні системи	Системи консолідації інформації	Деталізовані системи консолідації інформації	Системи консолідації інформації про зовнішнє середовище	Системи консолідації інформації про політико-правовий стан
			Системи консолідації інформації про внутрішнє середовище	Системи консолідації інформації про економічний стан
				Системи консолідації інформації про природно-географічні умови
				Системи консолідації інформації про техніко-технологічний рівень розвитку
				Системи консолідації інформації про соціально-культурні особливості
				Системи консолідації інформації про клієнтів
			Системи консолідації інформації про підприємство	Системи консолідації інформації про посередників
				Системи консолідації інформації про постачальників
				Системи консолідації інформації про конкурентів
				Системи консолідації інформації про ринкові умови
				Системи консолідації інформації про виробництво
				Системи консолідації інформації про фінанси
				Системи консолідації інформації про менеджмент
				Системи консолідації інформації про маркетинг
Системи консолідації інформації про збут				
Агреговані системи консолідації інформації				

ців підприємств, організацій, установ, так і для звичайного користувача;

- можливість чіткого відображення функціональних властивостей об'єктів класифікації на підставі сформульованих родовидових визначень;
- чітка відповідність об'єктів і властивостей систем консолідації інформації.

Висновки. Провівши дослідження, ми отримали такі результати:

1. Проаналізовано наявні типології систем консолідації інформації. Підкреслено, що нині подібні типології формуються переважно на основі різнохарактерних технічних критеріїв, зокрема щодо архітектури збереження інформації, моделі об'єднання інформації, способу обробки запитів користувачів. Крім того, існують вузькоспеціалізовані типології систем консолідації інформації, зокрема такі, що орієнтовані на накопичення й обробку знань, наприклад, виключно про фінанси, клієнтів чи зовнішнє середовище компанії. Проте в межах усіх наведених типоло-

гій присутня складність встановлення першочерговості загальних ознак об'єктів у поділі їх множини на підмножини.

2. Побудовано класифікацію об'єктів систем консолідації комерційної інформації за функціональним призначенням. Звернено увагу на те, що метаскладовою частиною інформаційних систем у контексті нашого дослідження є системи консолідації інформації. Зокрема, на першому рівні системи консолідації інформації поділяються на деталізовані й агреговані.

3. Побудовано класифікацію властивостей систем консолідації комерційної інформації. Виділено такі властивості систем консолідації інформації: ті, що здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію про зовнішнє середовище, внутрішнє середовище, підприємство, та ті, що здійснюють накопичення знань і надають узагальнену інформацію для прийняття рішень.

4. Визначено можливості й переваги розробленої класифікації систем комерційної інформа-

Таблиця 2

Класифікація властивостей інформаційних систем

Здійснюють пошук, обробку та зберігання інформації	Здійснюють накопичення знань і надають інформацію для прийняття рішень	Здійснюють накопичення знань і надають інформацію щодо законодавчого регулювання функціонування ринку
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо тенденцій зміни валового національного продукту, рівня інфляції, оподаткування, регулювання грошової маси
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо особливостей клімату й інфраструктури території
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо рівня розвитку науки та техніки
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо соціально-культурних умов і демографічної ситуації
	Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію про внутрішнє середовище	Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо мотивації, прихильності, намірів клієнтів і їх ставлення до підприємства
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо умов функціонування посередників і співробітництва з ними
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо характеристик продукції й умов співробітництва з постачальниками
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо ринкової позиції конкурентів
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо тенденцій зміни ринкової кон'юнктури
	Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію про внутрішнє середовище підприємства	Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо виробничих процесів на підприємстві
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо фінансового стану підприємства
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо стратегії управління підприємством
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо комплексу маркетингу підприємства
		Здійснюють накопичення знань і надають зведену інформацію щодо організації збутової та логістичної діяльності на підприємстві
	Здійснюють накопичення знань і надають узагальнену інформацію для прийняття рішень	

ції: побудована класифікація повністю відповідає правилам формальної логіки; формує системне уявлення щодо наявних систем консолідації комерційної інформації; уможливорює зручність вибору персоналом необхідних для користування систем консолідації інформації.

Список літератури:

1. Бондаренко М.Ф. Информационному обществу – профессионалов в области информации (Business Intelligence и Knowledge Management на службе государству). URL: www.it2b.ru/it2b2.view3.page123.html.
2. Вандермеер Д. Консолидація. Москва, 2015. 384 с.
3. Исаев Д.В. Автоматизированные системы формирования консолидированной финансовой отчетности. Москва, 2006. 336 с.
4. Калитич Г.І. Консолидація інформації, знань і мудрості як проектування і основа гармонійного поступу України. НТІ. 2008. № 1. С. 51.
5. Кунанець Н.Е., Пасічник В.В. Консолидація інформації та інформаційна безпека. Інформація та економічна безпека (INFECO 2010): тези доповідей III Міжнародна науково-практичної конференції (Харків, 15–16 травня 2010 р.). Харків, 2010. С. 131–133.
6. Соловьева Е.А. Естественная классификация: системологические основания. Харьков, 1999. 222 с.

РАЗРАБОТКА КЛАССИФИКАЦИИ СИСТЕМ КОНСОЛИДАЦИИ КОММЕРЧЕСКОЙ ИНФОРМАЦИИ

В статтє розроблена класифікація систем консолідації комерційної інформації. Проаналізовані існуючі типології систем консолідації комерційної інформації. Побудована класифікація об'єктів систем консолідації комерційної інформації по функціональному призначенню і класифікація властивостей систем консолідації комерційної інформації. Визначені можливості і переваги розробленої класифікації систем консолідації комерційної інформації.

Ключевые слова: класифікація, системи консолідації інформації, системологічний класифікаційний аналіз, правила формальної логіки.

DEVELOPMENT OF CLASSIFICATION OF SYSTEMS OF CONSOLIDATION OF COMMERCIAL INFORMATION

The classification of systems of consolidation of commercial information is developed in the article. The existing typologies of systems of consolidation of commercial information are analysed. The classification of objects of systems of consolidation of commercial information on functional criteria is constructed. The classification of properties of systems of consolidation of commercial information is constructed. The opportunities and advantages of the developed classification of systems of consolidation of commercial information are defined.

Key words: classification, systems of consolidation of information, systemological classification analysis, rules of formal logic.